

WYDZIAŁ III

Zagraniczni

Tadeusz Bronisław Massalski **26 VI 1926–2 XII 2022**

Tadeusz Bronisław Massalski urodził się 26 czerwca 1926 r. w Warszawie. Zmarł 2 grudnia 2022 r. w Doylestown w stanie Pensylwania w USA. Był wybitnym specjalistą w dziedzinie nauki o materiałach i fizyki metali. W roku 1973 otrzymał godność doktora *honoris causa* Politechniki Warszawskiej, w 1980 został członkiem zagranicznym Polskiej Akademii Nauk. Był także członkiem zagranicznym Wydziału III Polskiej Akademii Umiejętności.

W czasie II wojny światowej zaciągnął się do Armii Polskiej i służył w 2 Dywizji Pancerniej. Po wojnie studiował najpierw na Politechnice w Turynie we Włoszech, a następnie na Wydziale Metalurgii Uniwersytetu w Birmingham w Anglii. Rozprawę doktorską z dziedziny fizycznej metalurgii obronił w roku 1954 na uniwersytecie w Birmingham. Zajmował się teorią stopów metali.

Po doktoracie wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie w latach 1954–1956 odbył staż w Instytucie Badań Metali w Chicago, a następnie wrócił do Birmingham. Jego pierwsze prace *The lattice spacings of close-packed hexagonal 3 2 electron compounds* i *The lattice spacings of close-packed hexagonal Au-In, Au-Cd, and Au-Hg alloys* opublikowano w czasopiśmie „Acta Metallurgica” w latach 1955–1957. Kolejne dwie prace samodzielne opublikował w roku 1958 w „Acta Metallurgica” i „Metallurgical Reviews”.

W roku 1959 ponownie wyjechał do USA na staż uniwersytecki w Chicago, a w 1960 podjął pracę w Mellon Institute jako kierownik Departamentu Fizyki Metali. W 1965 otrzymał obywatelstwo amerykańskie. Kiedy dwa lata później Mellon Institute i Carnegie Tech połączyły się, został profesorem materiałoznawstwa, inżynierii i fizyki w Carnegie Mellon University w Pittsburghu aż do przejścia na emeryturę w roku 1997.

W USA prowadził badania nad stabilnością ośrodków wielofazowych, defektami kryształów, przemianami fazowymi i materiałami amorficznymi.

Jego dorobek publikacyjny jest imponujący. W bazie Scopus znaleźć można 215 prac, których był autorem lub współautorem, w tym wysoko cytowaną *A study of the transient liquid phase bonding process applied to a Ag/Cu/Ag sandwich joint*, opublikowaną w „Metallurgical Transactions A” w roku 1988. Inne wysoko cytowane prace opublikowano w czasopismach „Bulletin of Alloy Phase Diagrams” w 1983 r. czy „Journal of Phase Equilibria” w 1991 r.

Prof. Massalski odegrał znaczącą rolę w kluczowych odkryciach naukowych w dziedzinie metalurgii i nauki o materiałach, w szczególności na polu przemian fazowych w metalach.

Wykładał na wielu uczelniach, w tym tak prestiżowych jak California Institute of Technology, University of Oxford czy Harvard University. Współpracował z licznymi uczelniami i instytutami w Polsce, w tym z Politechniką Warszawską, Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie czy Instytutem Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego PAN.

Był współautorem dwóch monografii naukowych: *Structure of Metals* z 1966 r. i *Physical Metallurgy* z 1970 r., znaczących pozycji dla rozwoju inżynierii materiałowej.

W latach 1972–2017 był edytorem czasopisma „Progress in Materials Science”, które publikuje prace przeglądowe dotyczące najnowszych osiągnięć z zakresu nauki o materiałach.

Był członkiem amerykańskich i brytyjskich towarzystw naukowych. Otrzymał wiele krajowych i międzynarodowych wyróżnień, w tym Krzyż Komandorski Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej.

Prof. Massalski był wybitnym uczonym, znakomitym specjalistą w dziedzinie nauki o materiałach i fizyki metali. Wyróżniał się umiejętnością współpracy, chętnie promował osiągnięcia współpracowników. Był wspaiałym nauczycielem i niezwykle ciepłym i otwartym człowiekiem. Jeszcze w 88 roku życia prowadził gościnne wykłady na kursie przemian fazowych cieszące się dużą popularnością i zainteresowaniem studentów.

Odejście prof. Tadeusza Bronisława Massalskiego stanowi dla środowiska naukowego i akademickiego niepowetowaną stratę. Będzie nam brakowało jego ciepłego uśmiechu, a środowisko nauki o materiałach zachowa go w pamięci.

Błażej Skoczeń